

Jan Karpíšek – OHEŇIHIT - Freegan art of time paintings?

21/10/2009 (do 13/11) Galerie U Mloka při P-Centru, Lafayettova 9, (Olomouc)

Obvyklý předvýstavní stres, jak stihnu napnout všechna plátna ze zahrady, došit poslední hliníková víčka na plátno, kam ještě měla přijít kresba olejem, záznam nedávné meditace, kdy jsem náhle lokalizoval slyšený zvuk vně i uvnitř své hlavy.

...

Našla se Hitlerova hlava. Velká Británie povolila Německu jednu divizi na svém ostrovním území, základnu, kde by si svou hlavu ohlíželi a provozovali. V další části snu jsem uviděl oči té hlavy, co přišla namalovat na aluminiový obraz. Byly to doširoka otevřené oči jako z antické mozaiky, oči vědouce.

Probudil jsem se naprosto klidný.

...

Mysl už je taková.
Netřeba si skrže ni z ní tolik dělat.

Cestu z nádraží mi radila překrásná stará dáma, jak z pohádky o Stratilově mamince, s pohledem namalované předválečné herečky.

V tramvaji setkání s učitelkou češtiny, která vyslechla náš rozhovor, bavíme se o obraze s našimi plíškami a o sluneční józe.

Vysvitlo slunce. V průčelí hlavního dómu radnice vlys ženské postavy, z dlaně jí prýští fontána, zůstávám stát, sledování s Paní Svitavou z obrazu, jsem šťastný.

Olomouc mě vždy přijala velice vřelě.

Výstava Oheňihit, v den, kdy vrcholí roje Orionid(ů). Dobrá věštba.

Částečně tvořena rozměrnými plátny z mezinárodního symposia na Klenové v roce 2004.

Výsledky malířských performance, během nichž jsem sledoval plynutí času.

Okamžik během kterého se prudce vržený mokřý popel s hlínou protne s našepsovaným plátnem a se zaduněním zanechá svou stopu.

Doba, během níž se na plátno opatřené kolečky ze smetáku otře o zeminu pošumavského kraje.

Mapa, projížďení tou krajinou, zachycující podstatné reálné i vybájené momenty, ve středu s postavou autora, který spočinul na polní cestě, v rozpáleném jarním slunci se rozhlíží po pampeliškách a nahlíží celý svůj dosavadní životaběh.

Vědomí rozšířené za obzor, namalované jako matoucí rohy kozla.

Vedle toho tiché louže z poslední doby. Deštěm zatápné a sluncem opakovaně vysoušené kalužiny zářící žluté hlinky z Rudice. Otevírající se spleené dvojité plátno, jako symetrický rozkvétající motýl, kniha. Po rozlepení se kouzlo odmlčelo, schovalo, pootočilo od diváka.

Zimní mandala, oblevou rozpuštěný pigment, jemně se ztrácející malba bez doteku štětce, chvějivě pulzující mlha soustředných elips.

Tohle se nemusí nikomu líbit.

Netrvám na tom, aby se tu klid potkával s univerzální krásou. Hledám a dívám se spíš dovnitř.

Zemitá země vystavená ve sklepní jeskyni. Nadrozměrná plátna na zemi a ve zděných nikách.

Podzemí a zahleděnost v podstatu ještě pod sebezapření.

Kresby v knize Václava Cílka o podzemních řekách, texty určené mrtvému čtenáři.

A u vchodu do podzemí sklepa, nitra galerie, hlídá Paní Svitava, mírná chladná řeka z lesů s rozevlátými kudrlinkami vlasů, malovaná červeným jílem rovněž z Rudice. Stojí na louce mezi rozkročenými stopami ležícího muže. Ty stopy patří mně a otiskly se v lednu v Blansku. Nemůžu na to zapomenout, bylo to skvělé, bydlet v obrovské městské galerii, když za okny byl zasněžený zámecký park a velké mrazy. Soustředit se jen na své malířské poslání, v klauzuře nového místa, a později poznávat nové lidi a starý klid... Vznikl tam i kostelík, vlastně "Střecha z pole", což jsem si uvědomil kdesi na vsi, že místní postavili svatý stánek přiblížení se k nejvyššímu místu z materiálu pocházejícího z pod jejich nohou, kde pěstují své obilí.

Podtitul výstavy odkazuje ke konceptu freeganství, který zahrnuje například znovuvyužívání odpadu, potápění se do kontejnerů, známé jako progresivní trend v současné Západní Evropě, také squatting, vlastní pěstování si potravy, výměnu nepotřebných věcí ve freeshopech apod. systémech alternativních ekonomik. Uvedeno s otázkou a odpověď zní, že nejsem freegan, i když nemám auto, ale mám biozahrádku a recykluju, jenže pořád toho kupuju moc, i když vybírám obezřetně. Sotva stačím reflektovat, jakou zanechávám stopu a jak moc se účastním na systému, který není trvale udržitelný a který škodí. Využívá lidské nenasytosti, dočasněho nadbytku levné energie a víry, že každý může mít všechno. Chci se vymanit a to co nejrozměrněji. Myslím, že šetrnost se bude čím dál víc dostávat do popředí zájmu rozumných lidí. V tom mi již dneska září vzory starých včelařů, šetrných pragmatiků. Možná, že ještě než skutečně přijde ropný zlom a nastane soumrak peněz, jak o něm píše třeba John Michael Greer, budou lidé blíže freeganství, sobě i Zemi. Nechci se vyjadřovat politicky, ani jako nějaký prorok. Těší mě, jak jsme si v rámci úvodu povídali s Vladimírem Havlíkem, to byla skvělá volba, ještě se mu chci víc poděkovat a vyjádřit svoje potěšení nad porozuměním. S illbientovou produkcí Marka Salamona, jsme se potkali asi z jedné pětiny, ale možná se mi to jen zdá a nenahlížím ten

průnik plně. Děkuju. Ještě zkusíme nahrát moje včely.

Jan Karpíšek

V Brně, 27.10.2009, šest dní po zahájení výstavy

Uspořádání mé výstavy v galerii při P-Centru, má další neznámý a neplánovaný kontext.
P-Centrum slouží k prevenci, léčbě a integraci osob ohrožených drogovou závislostí.
V roce 2001 jsem se dostal za spolupůsobení přírodních halucinogenů a intenzivní meditační praxe do stavu neshůitelného se společenskými konvencemi, které se přičítalo běžnému vnímání reality.
Významným projevem mé tehdejší poruchy bylo rozdvádání majetku a peněz.
a měla výrazný náboženský, spirituální rozměr. Prožíval jsem něco jako přítomnost Boží v každém projevu skutečnosti, v každém jevu i myšlence. Extáze se ovšem neprojevovala nějakým tichým spočíváním v sobě, ale ztrátou kontroly a uvědomování si hranice mezi magickým snem a skutečností.
Přál bych si dnes, abych byl býval tenkrát převezen na pracoviště podobné P-Centru v Olomouci, a ne uzavřen několik měsíců v psychiatrickém "vězení" utlumen silnou medikací.
Domnívám se, že odborná lékařská zařízení, kterými jsem prošel, si s psychospirituální krizí (extází) jednoduše neví rady.
lépe řečeno jakoby neexistovala jiná potřeba společnosti, než rychle a účinně vrátit vykolejeného poplatníka daně a konzumenta zpět do normálně fungující společnosti. Není třeba se ptát, není třeba mluvit, není třeba něco hlubinně řešit a poznat, stačí prášky a injekce.
Jsem nicméně rád, že mám podobné experimenty za sebou a prožívám své jáství v zázrazu reality plně a již ne jako "blázen".
Přemýšlím nad souvislostí bouřlivých zážitků a současným ztišeným přivracením k zemi, zemitosti a podzemí.

Slovo Oheňhit je elektronickým kryptogramem, který se náhle zjevil při psaní na mobilu, pro slovo midnight.